

تشریح ظرفیت های معدنی ایران در کنفرانس معدن و سرمایه گذاری عمان

دوشنبه گذشته فاطمه دانشور مدیر عامل شرکت سیاحان سپهر آسیا در کنفرانس معدن و سرمایه گذاری عمان طی سخنرانی ظرفیت های معدنی ایران را در میان سرمایه گذاران خارجی تشریح کرد که متن سخنرانی وی در پی می آید:

ایران امروز به عنوان با ثبات ترین و با پتانسیل ترین کشور خاورمیانه ، بدون شک مهمترین بازیگر و بازی ساز اقتصادی این منطقه و یکی از اقتصادهای تپنده جهان ، در سال های پیش رو خواهد بود. از این رو در سال های پیش رو ایران برای اقتصادی فعال و فرصت جدی برای جهان شریک اقتصادی جذابی خواهد بود. با این وجود به نظر می رسد عدم تبیین صحیح پتانسیل های ایران برای بسیاری از سرمایه گذاران خارجی باعث شده است که کمتر در جذب سرمایه های خارجی موفق باشیم. نگاهی گذرا به این پتانسیل ها خالی از لطف نیست.

در حوزه حمل و نقل ، وجود کریدور شمال - جنوب و دسترسی به آبهای آزاد و قراردادن در قلب یک بازار ۳۰۰ میلیون نفری ویژگی های ممتازی به ایران داده است و ایران مسیری امن ، کوتاه و ارزان برای پیوند آسیا به اروپا است. موقعیت جغرافیایی و سابقه تاریخی چند هزارساله، اقلیم و آب و هوای چهار فصل، منابع فراوان طبیعی و زیر زمینی، جمعیت جوان و تحصیل کرده کشور ایران ، از جمله امتیازهای مثبت این سرزمین می باشد.

در حوزه سرمایه انرژی، رتبه نخست در ذخایر گاز طبیعی و چهارمین در ذخایر نفتی در جهان هستیم و تا ۱۰۰ سال آینده نیز وجود این ذخایر را پیش بینی کرده ایم. ایران کشوری با منابع معدنی غنی و ذخایر معدنی کشف نشده ای محسوب می شود و تاکنون تنها ۶۸ نوع آن شناسایی شده و ذخایر سرب، روی و مس شاخص ترین آنهاست. ذخایر معدنی کشورمان بالاست که با اکتشافات جدید می توان به ۸۰ نوع ماده معدنی دیگر هم دست یافت. ارزش ذخایر معدنی ایران بر اساس برآوردهای اولیه ۷۰۰ میلیارد دلار است. با وجود این ظرفیت های بالقوه در بخش معدن این بخش یک درصد تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص می دهد که این سهم در فراورده های معدنی به ۵ درصد می رسد. همچنین ایران رتبه پانزدهم فولاد، نهم

سیمان و مس، دهم سنگ آهن، بیست و چهارم آلومینیوم و دوم در سنگ‌های تزئینی جهان را به خود اختصاص داده است.

به دلیل شرایط ویژه‌ای که کشور ایران از نقطه نظر اقتصادی در سطوح مختلف منطقه‌ای و بین المللی دارد بررسی و ارزیابی عملکرد اقتصاد ایران معمولاً در برنامه‌های آماری سازمانهای بین المللی مورد توجه قرار می‌گیرد. صندوق بین المللی پول با انتشار آمار مربوط به تولید ناخالص داخلی ۱۸۸ کشور جهان ایران را هجدهمین اقتصاد بزرگ دنیا معرفی کرده است. پیش‌بینی شده است تولید ناخالص داخلی ایران در پایان سال ۲۰۱۷ از مرز ۱۶ تریلیون دلار عبور کند.

از سوی دیگر لازم است به آینده ایران در سند چشم انداز ملی اشاره نمایم، آینده مطلوب ایران با توجه به اهداف سند چشم‌انداز ملی در افق ۲۰۲۵ میلادی تبدیل شدن به قدرت اول منطقه است. با توجه به اینکه آینده مطلوب ایران در افق میلادی ۲۰۵۰ نیز حفظ جایگاه اول اقتصادی در منطقه و پیوستن به جمع اقتصادهای نوظهور است. در ادامه نقاط قوت ایران را در این سند اشاره می‌کنم:

- * دارا بودن ذخایر عظیم گاز طبیعی و نفت خام (۱۶ درصد ذخایر گازی و ۱۱ درصد ذخایر نفتی جهان)
 - * توانایی بالا در صادرات گاز طبیعی
 - * برخورداری از کیلومترها مرز آبی و ارتباط با آب‌های بین‌المللی و قابلیت ایجاد اسکله‌ها و بنادر صادراتی
 - * موقعیت جغرافیایی برجسته در منطقه دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان
 - * وجود منابع انسانی برجسته شامل دانش‌آموختگان دانشگاهی و نخبگان و ظرفیت‌های عظیم دانشگاهی
 - * موقعیت جغرافیایی و دسترسی به آب‌های آزاد و واقع شدن در منطقه انرژی خیز خاورمیانه
 - * ورود به حوزه‌های فناوری برتر نظیر فناوری اطلاعات (IT)، بیوتکنولوژی (BT) و نانو تکنولوژی (NT) و انرژی هسته‌ای
 - * وجود زیرساخت‌های شبکه حمل و نقلی و ظرفیت‌های تأمین انرژی از جمله برق، گاز و شبکه‌های انتقال
- نگاهی به بازار سرمایه ایران نشان می‌دهد بیش از ۸۳ میلیارد دلار میزان سرمایه بازار بورس شرکت‌های فعال در بورس تهران می‌باشد. بیش از ۵۳۰ شرکت در ۳۷ شاخه صنعت در بورس تهران فعال هستند.

در این میان یکی از جذاب‌ترین نهادها برای سرمایه‌گذاری معدن است. در حال حاضر عمده ذخایر احتمالی سنگ آهن ایران به ترتیب در گل‌گهر به میزان یک میلیارد و ۲۵۰ میلیون تن، سنگان به میزان یک میلیارد و ۲۲۰ میلیون تن، چادرملو به میزان ۳۴۲ میلیون تن و چغارت به میزان ۱۱۰ میلیون تن قرار دارد. میزان ذخایر احتمالی سنگ آهن ایران در سایر مناطق نیز بالغ بر یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون تن برآورد می‌شود.

همچنین از نظر ذخایر قطعی گل‌گهر با یک میلیارد تن در صدر قرار داشته و سنگان با ۸۵۰ میلیون تن، چادرملو با ۲۹۵ میلیون تن و چغارت نیز با ۶۰ میلیون تن رده‌های بعدی را به خود اختصاص داده‌اند. سایر ذخایر قطعی سنگ آهن نیز بالغ بر ۳۸۰ میلیون تخمین زده می‌شود.

در میان معادن ایران سنگ آهن از اهمیت دوچندانی برخوردار است. حوزه‌های اکتشافات معادن جدید بخصوص اکتشافات عمیق که کمتر در کشور به آن پرداخته شده است. امیدواری برای یافتن ذخایر عظیم در این نوع اکتشافات کاملاً مشهود هست.

از سوی دیگر فراوری ثانویه بیشتر برای استخراج عناصر گران‌قیمت و نادر از باطله‌ها (Teil) که انبوه آنها طی سالیان گذشته در معادن کشور بویژه معادن سنگ آهن موجود است. همچنین در معادن ایران بر روی سنگ آهن کم‌عیار با ماهیت هماتیتی کمتر کار شده است و عیار سازی و بالا بردن خلوص این نوع معادن در اولویت نبوده است. با بررسی اجمالی بر روی معادن ایران می‌توان فهمید که ذخایر عظیم هماتیت کم‌عیار در کشور موجود است که مستعد عیار سازی و تاسیس کارخانه‌های کنسانتره سازی می‌

باشد. با توجه به کمبود آب ، بهتر است از روش های عیار سازی خشک و یا مصرف آب کمتر استفاده کرد. ویژگی ممتاز دیگر معادن هماتیتی، فاصله تا آب های آزاد زیر ۴۰۰ کیلومتر هست.

در حال حاضر نزدیک به ۱۷۰ پروانه بهره برداری از معادن سنگ آهن در کشور وجود دارد که جز ۱۵ معدن بزرگ ، اکثر آنها در مقیاس کوچک محاسبه می گردند (کوچک مقیاس) که تقریباً ۱۰۰ درصد آنها به بخش خصوصی تعلق دارد. این معادن که در ردیف واحد های SME قرار دارند اکثراً با مشکلاتی چون اکتشافات ناقص، تجهیزات استخراج قدیمی و ضعیف، ماشین آلات ساده فراوری و کمبود نقدینگی مواجه هستند. در صورت تدبیر و مطالعه بر روی واحد های SME می توان به محدوده هایی رسید که با کمترین هزینه اکتشاف شاهد ذخایر بزرگ و مطلوب و با تکمیل ماشین آلات استخراج، ظرفیت چند برابری تولید و سرمایه گذاری در امر فراوری به سود های بالا رسید.